

Akademik bilginin değeri ve saha yansımaları

Ayşen Bakioęlu¹ K. Begüm Doęruyol Aladak²

Öz: Üniversiteler tarafından üretilen akademik bilginin değerinin uluslararasılaşma ekseninde faydacı bir şekilde ele alınması, sık değişen eğitim politikaları ile birleştiğinde üniversite ve okul arasında belirsizliklere neden olmaktadır. Akademik bilginin üniversitelerin içe dönük araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile ortaya çıkması, teori ve pratik arasında uçurumu derinleştirmekte ve buna eğitim politikalarında yapılan sık değişiklikler de eklendiğinde bu kopukluk genişlemektedir. Okul yöneticilerinin politika tasarımında pasif bir rol üstlenmesi ise bu süreci daha karmaşık hale getirmektedir. Sonuç olarak, üniversitelerin akademik bilgi üretiminde daha bütüncül ve dışa dönük bir yaklaşım benimsemesi ve eğitim politikalarının da sahadaki ihtiyaçlar ve akademik bilgi ışığında şekillendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararasılaşma, eğitim politikaları, teori-pratik uyumsuzluğu, okul-üniversite iş birliği.

The value of academic knowledge and field reflections

Abstract: The utilitarian perspective on academic knowledge within the framework of internationalization, combined with frequently changing educational policies, generates uncertainties between universities and schools. The emergence of academic knowledge through the inward-focused research and development activities of universities deepens the gap between theory and practice. This disconnect is further exacerbated by the frequent shifts in educational policies. The passive involvement of school administrators in the implementation of policies further complicates the process. Therefore, universities need to adopt a more holistic and outward-focused approach to academic knowledge production, and educational policies should be formulated in alignment with field-specific needs and academic knowledge.

Keywords: Internationalization, educational policies, theory-practice gap, school-university collaboration.

Okul Yönetimi Dergisi
School Administration Journal

Okul Yöneticileri Derneęi
e-ISSN: 2822-4221

Yorum
Commentary

Davetli Makale
Article by Invitation

Bakioęlu, A. & Aladak-Doęruyol, B.K. (2004). Akademik bilginin değeri ve saha yansımaları. *Okul Yönetimi Dergisi*, 4(2), 98-100.

Yayın / Published
30 Ara / Dec 2024

¹ Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, abakioęlu@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2571-1553

² Araş. Gör Dr. Süleyman Demirel Üniversitesi, kadriyedogruyol@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2474-7403

Giriş

Günümüzde üniversitelerin uluslararasılaşma hedeflerinin temel misyonları haline geldiği görülmektedir. Üniversitelerin uluslararasılaşma için sıklıkla yer verdiği gerekçeler ise öğrencilerin küresel dünyaya hazırlanması, programın uluslararasılaştırılması, akademik kalitenin geliştirilmesi ve üniversitenin uluslararası profilinin ve prestijinin artırılması şeklinde ifade edilebilir (IAU, 2010). Üniversitenin prestij kazanmasında en yaygın yol olarak uluslararası üniversite sıralamaları gösterilebilir. Nitekim, dünya çapında üniversiteler daha fazla prestij kazanma amacıyla küresel ölçekte rekabet etmektedir (Viterale, 2018).

Türkiye’de araştırma üniversiteleri başta olmak üzere taşra olarak tabir edilen üniversiteler de dahil olmak üzere üniversiteler, uluslararası üniversite sıralamalarında yer edinmeye çalışmaktadır. Bu sıralamalar, üniversitelere prestij kazandırmakta ve özellikle öğrenci çekmede önemli avantajlar sağlamaktadır (Broecke, 2015). Öte yandan; sıralamaların belli türdeki üniversiteleri (köklü olan, araştırma odaklı, güçlü uluslararası ağları olan, araştırmadan elde edilen gelirlerin yüksek olduğu vb.) öne çıkardığı ve bu durumun eğitim ve topluma hizmet olmak üzere çeşitli misyonlarının gözden düşmesine neden olduğunu bilinmektedir (Kurtoğlu, 2018).

Bu sıralamalarda yer bulmak için üniversiteler, kar amacı güden büyük şirketlerin sahibi olduğu dergilerde, kabul görmesi muhtemel konularda akademisyenin yayın yapmasını teşvik etmektedir. Akademik bilginin değeri, uluslararasılaşma faydacılığında ve ticarileşme ekseninde ölçülürken; akademinin saha ile ilişkisi zayıflamaktadır. Dolayısıyla, üniversitelerin araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin içe dönük gerçekleştiği söylenebilir. Dahası, üniversiteler içe dönük faaliyetleriyle meşgul olurken sık değişen eğitim politikalarında, değeri tekelleşmenin elinde kalan akademik bilginin saha ile ilgisi de azalmaktadır. Bu durum, bilimsel çalışmaların pratikteki uygulanabilirliğinin sınırlı kalmasına, politika kararlarının güncel ve objektif verilere dayandırılmamasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, bilimsel bilginin politika yapımcılar tarafından anlaşılabilmesi, akademisyenlerin politik süreçlere katılımının düşük olması, bilimsel bilginin politik ve ekonomik kaygılar nedeniyle ihmal edilmesi gibi bir dizi faktörden kaynaklanabilmektedir (Nohl & Somel, 2020).

Üniversitelerin, gerçek dünya uygulamaları ve politika çerçeveleriyle ilişkilendirmeye teşvik ederek akademik bilgi ile pratik uygulama arasındaki boşluğu doldurabileceği, ancak üniversitelerin mevcut içe dönük faaliyetlerinin eğiliminin eğitim uygulamaları ve politikalarında belirsizliklere yol açtığı belirtilmektedir (Weinberg vd., 2020). Diğer deyişle, üniversitelerin içe dönük faaliyetleri, akademik bilginin politikalara entegre edilmesinde ve saha uygulamalarında yetersizliğe neden olmaktadır. Nitekim, yeni bir eğitim politikası uygulandığında, uzun vadeli etkileri hakkında yeterli veri bulunmaması, yöneticilerin belirsizlik içinde karar almasına neden olabilir ve bu tür belirsizlikler, alınan kararların beklenmedik olumsuz sonuçlar doğurma riskini artırabilir (Erkoç vd., 2024). Ayrıca, okul yöneticileri politika değişikliklerinin tasarım aşamasında pasif katılımcılar olduğunda; bu durumun, yeni politikaların uygulanmasında eksikliğe yol açtığı bilinmektedir (Pope & Lafferty, 2023). Dolayısıyla bu durum, bilimsel çalışmaların pratikteki uygulanabilirliğinin sınırlı kalmasına, politika kararlarının güncel ve objektif verilere dayandırılmaması gibi istenmedik sonuçlar doğurabilir.

Akademik bilginin değerinin ölçülmesi üniversite sıralamalarında görüldüğü üzere yayınlar, atıflar ve etki faktörü gibi ölçütlerle sağlanmaktadır. Halbuki toplumsal ve ekonomik kalkınmanın ön koşulu olan eğitimin niteliğinin artırılması için otantik uygulamalar gerçekleştirilmelidir. Yapılan bir çalışmada, üniversitenin rolü, toplum ve üniversite arasındaki araştırma öncelikleriyle ilgili kopukluk olduğu ve fakülte faaliyetlerinin rolü konusunda fikir birliği olmadığı bulunmuştur (Harris, 2021).

Akademik bilginin değerinin ölçülmesinde özellikle eğitim alanında akademik bilginin uygulama alanı ve toplumsal etkisi öncelikli olmalıdır. Akademik bilginin toplumsal yaşamda nasıl uygulandığı ve gerçek dünya sorunlarına ne kadar çözüm sunduğu değer temel ölçütü olmalıdır. Aksi halde üniversitelerin araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin içe dönük gerçekleşmesi taban ile kopukluk sorunu meydana getirebilir. Dolayısıyla, üniversiteler bilim üretilen merkezlerken toplum ile eğitim ve öğretim sahasından bağımsız hareket edip etmediği sorgulanmaya açıktır.

Üniversite değişim ve dönüşüm yaratırken tavandan tabana yayılan bir etkinin ne kadar kalıcı olacağı tartışılmalıdır. Ayrıca, tabandan tavana bir yayılma daha uzun vadede gerçekleşecek olsa dahi tabanı harekete geçirmek üniversitelerin öncelikleri arasında olmalıdır. Dolayısıyla saha ile ilgisi azalan akademik bilginin anlaşılması, uygulamada yararlanması ya da politika değişikliklerinde rehber olarak tercih edilmesi zorlaşabilir. Bu nedenle, üniversitelerin akademik bilgi üretiminde daha bütüncül ve dışa dönük bir yaklaşım benimsemesi ve eğitim politikalarının da sahadaki ihtiyaçlar ve akademik bilgi ışığında şekillendirilmesi gerekmektedir.

Kaynakça/Reference

- Broecke, S. (2015). University rankings: do they matter in the UK?. *Education Economics*, 23(2), 137-161.
- Erkoç, M., Alpkılıç, M., Doğan, Y. Y., Yanır, U., Günel, O., Ateş, E., & Oruç, H. (2024). Okul yöneticilerinin karar alma süreçleri ve eğitim-öğretim ortamına etkisi. *Sosyal Gelişim Dergisi*, 2(1), 75-82.
- Harris, M. S. (2021). The soft underbelly of universities as anchor institutions: The disconnect between university and community research priorities. *Higher Education Policy*, 34(3), 603-621.
- IAU (International Association of Universities). (2021). *Definition Of Internationalization*. <https://www.iau-aiu.net/Internationalization>
- Kurtoğlu, M. (2018). *Yükseköğretimde küresel eğilimler, kurumsal çeşitlilik ve Türkiye gündemi*. <https://yuksekogretimaraştirmalari.com/2018/11/12/73/>
- Nohl, A. M., & Somel, N. (2020). Education policy in Turkey. In *Oxford Research Encyclopedia of Education*.
- Pope, A. C., & Lafferty, T. (2023). *Secondary teachers' and administrators' perceptions of school discipline practices* (Doctoral dissertation). Walden University.
- Viterale, F. D. C. (2018). University as a global actor in the international system of the 21st Century. *Tuning Journal for Higher Education*, 6(1), 169-198.
- Weinberg, A. E., Trott, C. D., Wakefield, W., Merritt, E. G., & Archambault, L. (2020). Looking inward, outward, and forward: Exploring the process of transformative learning in teacher education for a sustainable future. *Sustainability Science*, 15, 1767-1787.